

ZOLCZER PÉTER

NYELVTANULÁSI KÉSZSÉGFEJLESZTÉS (7. RÉSZ) ÖSSZEFOGLALÓ

A *Nyelvtanulási készségfejlesztés* cikksorozat célja az volt, hogy közelebb hozza a nyelvtanulást minden olyan érdeklődő számára, aki valamilyen idegen nyelvet szeretne elsajátítani, de ez eddigi próbálkozásai sikertelenek voltak. A sorozat alapvetően két szempont szerint különbözik a hagyományos nyelvtanulási készségfejlesztő segédanyagoktól: 1) a négy fő nyelvtanulási készséget (olvasás, írás, beszéd, hallgatás) a nyelvtani készség és a szókincs fejlesztésével integrált, egymásba ágyazott módon ötvözi, illetve 2) a hagyományos (tankönyvi, nyelvkönyvi) készségfejlesztő technikák helyett főként olyan technikákkal és tippekkel szolgál, amelyeket poliglottok (több, akár egy tucat nyelvet aktívan beszélő emberek) használnak és ajánlanak, illetve amelyeket autodidakta módon alkalmazni tudunk. Ebben az összefoglaló részben tömören áttekintjük a cikksorozat egyes részeit.

Az első részben a nyelvtannal foglalkoztunk. Arra jutottunk, hogy a deduktív és az induktív nyelvtanulási módoknál érdemes a mérleget kicsit az induktív felé billentünk. Az induktív nyelvtanulás (és -tanulás) lényege, hogy a diákok példamondatok segítségével maguk jönnek rá a nyelvtani szabályra, amelyet aztán alkalmaznak a gyakorlatban. Az első rész egyik tippje az volt, hogy ha már találtunk megfelelő (nyelvi) bemenetet, a nyelv(tan) i mintázatokat tudatosan is szűrjük/vonjuk ki a szövegből. Válasszunk ki egy mondatot az idegen nyelven, majd hasonlítsuk azt össze anyanyelvünk egy olyan mondatával, amelyben ugyanaz a minta szerepel (ez persze lehet az idegen nyelvi mondat fordítása is). Egy adott mintát minél több egyedi példán figyelünk és fejtünk meg, annál hatékonyabban el tudjuk azt sajátítani.

A sorozat második részében szókincsfejlesztési technikákat és tippeket vettünk sorra. A legtöbb nyelvtanár,

nyelvmentor és poliglott megegyezik abban, hogy a tudatos szókincsfejlesztés egyik leghatékonyabb módja az rendszeres olvasás az idegen nyelven. Hogy szókincsfejlesztés során a kiejtést is gyakoroljuk, rendszeresen nézzünk angol nyelvű videókat (filmet, sorozatot, interjúkat) először magyar, majd később angol felirattal. Új szavak tanulásánál figyeljük meg a szó leggyakrabban használt formáit (pl. ’beautiful’ gyönyörű, ’beauty’ gyönyör, ’beautifully’ gyönyörűen, ’beautify’ gyönyörűvé tesz), használjunk szókártyákat és töltsünk le egy szókincsfejlesztő alkalmazást (pl. Memrise).

A cikksorozat harmadik részében a beszéd-készség fejlesztésével foglalkoztunk. Az internet és az online beszédpartner weboldalak (language exchange) segítségével könnyedén találhatunk magunknak olyan beszédpartner, aki szívesen társalog velünk az elsajátítandó idegen nyelven. A beszéd-készség-fejlesztés beszédpartner nélkül is megvalósítható. Ahhoz kell magunkat hozzászoktatnunk, hogy folyamatosan gyakoroljuk a szavak, kifejezések és mondatok kimondását, kiejtését hangosan. Fontos azonban az is, hogy ne csak „élőben” hallgassuk magunkat, hanem időnként készítsünk felvételt is, amelyet visszahallgatva, sok apró kiejtésbeli sajátosságra fel tudunk figyelni, amire más módon nem lenne lehetőségünk. Próbáljunk meg hangosan gondolkodni az idegen nyelven (például a nap végén azon, hogy milyen volt a napunk, vagy bevásárlás előtt a bevásárlólistán).

A negyedik részben az olvasáskészség fejlesztését vettük át, az extenzív olvasási módra fókuszálva. Az extenzív olvasás „titka” abban rejlik, hogy az ismeretlen szavak és szerkezetek jelentései és funkciói az olvasás mennyisége és az állandóan jelenlévő kontextus segítségével a tudatos figyelmünk nélkül is rögzülnek, vagyis ha kitartóan és

rendszeresen olvasunk (sokat!), a nyelv szavai és összefüggései szépen lassan beépülnek a hosszú távú memóriánkba – és mindez úgy történik, hogy közben tudatosan nem memorizálunk semmit.

A sorozat ötödik részében a halláskészség fejlesztésének részleteit vizsgáltuk meg. Említést tettünk arról, hogy vannak olyan nyelvek, amelyeknél az átlagnál is nagyobb szerepe van az érthetőségben a folyékony beszéd egy fontos jellemzőjének, a „folytonos”, „összekapcsolt” beszédnek („Nyisd ki a zajtót!”). Azt is elmondtuk, hogy sajnos gyakran nem kap elég hangsúlyt a nyelvtanulás kezdeti fázisaiban (sem) a non-verbális kommunikáció (mimika, tekintet, gesztus, testtartás), ami azért nagyon fontos, mert a kommunikáció jelentős része ebben a módban (ezeken a csatornákon keresztül) történik.

A cikksorozat utolsó részében az íráskészség fejlesztésével foglalkoztunk. Első tanácsként említettük, hogy a sok helytelenséggel teli összetettség helyett az egyszerű, de helyes szövegek megfogalmazására fókuszáljunk. Ahhoz, hogy elkerüljük a nyelvi hibákat, érdemes összeállítani és nagy alaposággal memorizálni a leggyakoribb (és leghasznosabb) kifejezéseket, köztiszavakat, (mondat)szerkezeteket. Figyeljünk, hogy rendszeresen olvassunk megfelelő típusú szövegeket. Valószínűleg nem tűnik intuitívnak olvasással készülni az írásra, mégis, hihetetlen ereje van annak, ha megfelelően választott szövegeket olvasunk különböző írásgyakorlatok elvégzése előtt.

Bízom benne, hogy a cikksorozat elérte a célját és (legalább kicsit) közelebb hozta a kedves olvasót a nyelvtanuláshoz, valamint hogy a tippekkel, technikákkal és ötletekkel segítséget nyújtott a különböző nyelvtanulási készségek fejlesztésében. Kellemes és hatékony nyelvtanulást kívánok!